

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL MOKESČIO UŽ IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PRIEŽIŪRĄ IR UGDYMĄ NEVALSTYBINĖSE ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE KAUNO RAJONO, KAUNO MIESTO IR KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖSE PATVIRTINTOS KOMPENSAVIMO TVARKOS GALIMO PRIEŠTARAVIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 1 DALIES 1 PUNKTUI TYRIMO

2015-09-28 Nr. (15)SI-35)SP-151

Lygių galimybių kontrolierės Agnetos Lobačevskytės 2015 m. rugpjūčio 6 d. sprendimu Nr. (15)SI-35 pradėtas tyrimas kontrolieriaus iniciatyva dėl Kauno miesto, Kauno rajono ir Klaipėdos miesto savivaldybių patvirtinto mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų priežiūrą ir ugdymą nevalstybinėse švietimo įstaigose kompensavimo tvarkos galimo prieštaravimo Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktui, kai, įgyvendinant patvirtintos tvarkos taikymą, atsiranda ar galėtų atsirasti nevienodas asmenų traktavimas dėl socialinės padėties.

1. Lygių galimybių kontrolierė 2015 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. (15)SI-35)S-721 „Dėl mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą nevalstybinėse švietimo įstaigose kompensavimo tvarkos“ kreipėsi į Kauno rajono savivaldybę, prašydama paaiškinti, kokia tvarka ir sąlygomis Kauno rajono savivaldybė planuoja kompensuoti (jeigu tokia tvarka dar nėra patvirtinta) arba jau kompensuoja tėvų mokamą mėnesio mokestį kiekvienam vaikui, kuris bus išlaikomas, prižiūrimas ir ugdomas nevalstybinėje švietimo įstaigoje, o taip pat motyvuoti tokios tvarkos ir sąlygų nustatymo tvarką. Taip pat prašyta informuoti, kokio dydžio kompensaciją numatoma išmokėti (jau mokama) už vaiką, išlaikomą, prižiūrimą ir ugdomą nevalstybinėje švietimo įstaigoje bei informuoti, kas šios kompensacijos gavėjas.

2. Lygių galimybių kontrolierė 2015 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. (15)SI-35)S-722 „Dėl mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą nevalstybinėse švietimo įstaigose kompensavimo tvarkos“ kreipėsi į Klaipėdos miesto savivaldybę, prašydama paaiškinti, kokia tvarka ir sąlygomis Klaipėdos miesto savivaldybė planuoja kompensuoti (jeigu tokia tvarka dar nėra patvirtinta) arba jau kompensuoja tėvų mokamą mėnesio mokesť kiekvienam vaikui, kuris bus išlaikomas, prižiūrimas ir ugdomas nevalstybinėje švietimo įstaigoje, o taip pat motyvuoti tokios tvarkos ir sąlygų nustatymo tvarką. Taip pat prašyta informuoti, kokio dydžio kompensaciją numatoma išmokėti (jau mokama) už vaiką, išlaikomą, prižiūrimą ir ugdomą nevalstybinėje švietimo įstaigoje bei informuoti, kas šios kompensacijos gavėjas.

3. Lygių galimybių kontrolierė 2015 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. (15)SI-35)S-723 „Dėl mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą nevalstybinėse švietimo įstaigose kompensavimo tvarkos“ kreipėsi į Kauno miesto savivaldybę, prašydama paaiškinti, kokia tvarka ir sąlygomis Kauno miesto savivaldybė planuoja kompensuoti (jeigu tokia tvarka dar nėra patvirtinta) arba jau kompensuoja tėvų mokamą mėnesio mokesť kiekvienam vaikui, kuris bus išlaikomas, prižiūrimas ir ugdomas nevalstybinėje švietimo įstaigoje, o taip pat motyvuoti tokios tvarkos ir sąlygų nustatymo tvarką. Taip pat prašyta informuoti, kokio dydžio kompensaciją numatoma išmokėti (jau mokama) už vaiką, išlaikomą, prižiūrimą ir ugdomą nevalstybinėje švietimo įstaigoje bei informuoti, kas šios kompensacijos gavėjas.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktorius Saulius Budinas 2015 m. rugsėjo 10 d. rašte Nr. (4.28.)-122-2787 „Dėl mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą nevalstybinėse švietimo įstaigose kompensavimo tvarkos“ informavo, kad Klaipėdos m. savivaldybė skiria 100 eurų vaikui, kurio tėvai (globėjai) sudarė mokymo sutartį su nevalstybine švietimo įstaiga, įregistruota Švietimo ir mokslo institucijų registre. Pasak Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktoriaus, toks sprendimas pagrįstas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (16 str. 2 d. 38 p. nustato, kad savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimų dėl kompensacijų tam tikroms vartotojų grupėms mokėjimo priėmimas, papildomos socialinės paramos, socialinių pašalpų ir kompensacijų skyrimo iš savivaldybės biudžeto tvarkos nustatymas, priedo fiziniam asmeniui (globėjui) už vaiko globą dydžio ir mokėjimo iš

savivaldybės biudžeto tvarkos nustatymas) ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (69 str. 1 d. nustato, kad mokiniui, kuris mokosi pagal neformaliojo švietimo programas, įstatymų nustatyta tvarka gali būti suteikta parama) nuostatomis.

„Sprendimui dėl mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą Klaipėdos miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kompensavimą darė įtaką kasmetinis nepatekusių į savivaldybės ikimokyklinio ugdymo grupes vaikų skaičius, kuris svyruoja nuo 500 iki 600 vaikų“, - teigia Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktorius.

Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktorius paaiškina, kad viena iš ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietų padidinimo galimybių yra savivaldybės biudžeto lėšų skyrimas nevalstybinę ugdymo įstaigą lankančiam vaikui, kuri yra proporcinga lėšoms, vidutiniškai tenkančioms vaikui, lankančiam Klaipėdos miesto savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigą.

Klaipėdos m. savivaldybės rašte teigiama, kad vidutinė vieno vaiko išlaikymo kaina per mėnesį savivaldybės įstaigose yra 192 eurai: iš savivaldybės biudžeto vienam vaikui vidutiniškai skiriama 102 eurai per mėnesį, tėvų įmoka už vaiko išlaikymą įstaigoje yra 32 eurai, iš mokinio krepšelio skiriami 58 eurai. „Nors valstybė skiria vienodą mokinio krepšelio lėšų dydį savivaldybės biudžetinėje ar nevalstybinėje įstaigoje ugdomam vaikui, tačiau reali tėvų įmoka skiriasi: nevalstybinėje ikimokyklinėje įstaigoje tėvai moka nuo 150 iki 509 eurų, o savivaldybės biudžetines įstaigas lankančių vaikų tėvai moka apie 65 eurus per mėnesį. Siekiant socialinio teisingumo bei paskatinti nevalstybinių įstaigų plėtrą, siūloma skirti nevalstybinę įstaigą lankantiems vaikams įmokos dydį 100 eurų, t.y. skirti tą patį dydį lėšų vaikui kaip ir savivaldybės įstaigą lankantiems vaikams“, - teigia Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius Saulius Budinas

Klaipėdos m. savivaldybės rašte informuojama, kad Klaipėdos mieste, prieš priimant sprendimą dėl kompensavimo už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą, veikė 8 nevalstybines ikimokyklinio ugdymo įstaigas (252 vaikai), nuo 2015 metų rugsėjo 1 dienos jos galėtų priimti 129 vaikus.

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 14 d. sprendimu Nr. T2-53 patvirtinto „Mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą Klaipėdos miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kompensavimo tvarkos aprašo“ (toliau – Klaipėdos m. aprašas) II skyriaus 5 punkte įtvirtinta, kad Klaipėdos m. savivaldybė kompensuoja 100 eurų tėvų (globėjų)

mokamo mėnesinio mokesčio kiekvienam vaikui, kurio tėvai (globėjai) sudarė sutartį su nevalstybine švietimo įstaiga.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Klaipėdos m. savivaldybės teritorijoje esamą reguliavimą, 100 eurų kompensacija (tėvų (globėjų) mokamo mėnesinio mokesčio kiekvienam vaikui) yra mokama nevalstybinei švietimo įstaigai, sudariusiai su Klaipėdos m. savivaldybe lėšų naudojimo sutartį bei išlaidų sąmatą. Klaipėdos m. aprašas nenustato jokių sąlygų ar išimčių kompensuoti 100 eurų sumą tik tiems vaikams, kurie laukė eilėje vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti, bet jos negavo. 100 eurų kompensacija skiriama Klaipėdos mieste gyvenantiems tėvams, nepaisant to, ar jie siekė ugdyti savo vaiką valstybinėje švietimo įstaigoje, ar tikslingai ir planingai siekė savo vaiką ugdyti nevalstybinėje švietimo įstaigoje.

2. Kauno m. savivaldybės mero pavaduotojas Vasilijus Popovas 2015 m. rugsėjo 10 d. rašte nr. (33.192)R-3874 „Dėl informacijos ir dokumentų pateikimo“ informavo, kad 2014 metais keturios Kauno miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklos buvo pertvarkytos į daugiafunkčius centrus, ikimokyklinėse įstaigose buvo įsteigtos papildomos grupės, tačiau, nepaisant šių pastangų, ikimokyklinio ugdymo prieinamumas optimaliai nebuvo patenkintas. Kauno m. savivaldybės rašte informuojama, kad Kauno m. savivaldybėje taikoma centralizuota prašymų dėl vaikų priėmimo į Kauno m. savivaldybės įsteigtas biudžetines švietimo įstaigas registravimo sistema, specialioje duomenų bazėje kaupiama informacija apie Kauno m. savivaldybės įsteigtas ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančius ir pageidaujančius jas lankyti vaikus.

Kauno m. savivaldybės mero pavaduotojas informavo, kad 2015 m. liepos 1 d. įsigaliojo „Mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse ikimokyklinio ugdymo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ugdymo programas, kompensavimo tvarkos aprašas“ (toliau – Kauno m. aprašas Nr. 1), patvirtintas Kauno m. savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 6 d. sprendimu Nr. T-553 „Dėl mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ugdymo programas, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Kauno m. savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 19 d. sprendimo Nr. T-271 redakcija).

Kauno m. savivaldybės mero pavaduotojo teigimu, Kauno m. aprašu Nr. 1 siekiama sudaryti sąlygas didinti vaikų ugdymo Kauno m. savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose prieinamumą, taip pat padėti užtikrinti bendrai gyvenančių asmenų ir darbo įsipareigojimų suderinamumą, sudarant galimybę vaikams, nepatekusius į Kauno m. savivaldybės įsteigtas švietimo įstaigas, ugdyti nevalstybinėse švietimo įstaigose. Kauno m. savivaldybės rašte informuojama, kad Kauno m. aprašas Nr. 1 taikomas skiriant Kauno m. savivaldybės biudžeto lėšas tėvams (globėjams), kurių vaikai yra įrašyti į eilę siekiančių patekti į Kauno m. savivaldybės įsteigtas švietimo įstaigas,

bet į jas nepateko ir lanko Kauno m. savivaldybėje veikiančias švietimo įstaigas, kurios teisės aktu nustatyta tvarka turi teisę vykdyti ikimokyklinio ugdymo programas ir kurių steigėja nėra valstybė ar Kauno m. savivaldybė, jų mokamo mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose daliai kompensuoti.

Pasak Kauno m. savivaldybės mero pavaduotojo, Kauno m. aprašo Nr. 1 nuostatų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas reglamentuoja „Mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose dalies kompensavimo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų aprašas“ (toliau - Kauno m. aprašas Nr. 2), patvirtintas Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. A-2012 „Dėl mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose dalies kompensavimo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“.

Toliau Kauno m. savivaldybės rašte paaiškinama, kad kompensacija Kauno m. aprašo Nr. 2 nustatyta tvarka skiriama ir išmokama vienam iš vaiko, nepatekusio į Kauno m. savivaldybės įsteigtas švietimo įstaigas ir lankančio Kauno miesto nevalstybinę švietimo įstaigą, tėvų (globėjų), kurio gyvenamoji vieta ir paties vaiko gyvenamoji vieta yra deklaruota Kauno mieste. Kompensacijos dydis nustatomas atsižvelgiant į Kauno miesto nevalstybines švietimo įstaigas lankančių vaikų tėvų (globėjų) ir kartu su jais bendrai gyvenančių asmenų pajamas ir bazinės socialinės išmokos dydį (toliau - BSI), kuri teisės aktu nustatyta tvarka tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

1) iki 100 Eur - tėvams (globėjams), kurių bendrai gyvenančių asmenų vidutinės 3 praėjusių mėnesių iki mėnesio, nuo kurio skiriama kompensacija, pajamos viršija 20 BSI;

2) iki 175 Eur - tėvams (globėjams), kurių bendrai gyvenančių asmenų vidutinės 3 praėjusių mėnesių iki mėnesio, nuo kurio skiriama kompensacija, pajamos neviršija 20 BSI ir Kauno m. savivaldybės biudžeto tikslinės lėšos kas mėnesį pervedamos tėvams (globėjams) į jų nurodytą asmeninę sąskaitą banke.

Kauno m. savivaldybės mero pavaduotojas rašte primena Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 str. 1 d. nuostatą, kad piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžeto lėšų, o pagal to paties įstatymo 4 str. 2 d., Kauno miesto savivaldybės taryba turi diskrecijos teisę nustatyti paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką, taip pat turi teisę nustatyti paramos teikimo pagrindus ir tais atvejais, kai parama skiriama kitais minėtame įstatyme nenumatytais atvejais.

Kauno m. savivaldybės mero pavaduotojo Vasilijaus Popovo teigimu, kompensacija yra skiriama tų vaikų, kurie buvo įrašyti į eilę siekiančių patekti į Kauno m. savivaldybės įsteigtas

švietimo įstaigas, bet į jas nepateko, tėvams (globėjams), o, siekiant labiau pasirūpinti mažas pajamas turinčiomis ir dėl to labiau socialiai pažeidžiamomis šeimomis, numatyta galimybė tėvų (globėjų), pateikusių atitinkamus dokumentus, prašymu mokėti didesnio dydžio kompensaciją (iki 175 Eur).

Atkreiptinas dėmesys, kad Kauno m. savivaldybė vienintelė iš trijų tiriamų savivaldybių nustatė apribojimus kompensacijai už vaiko išlaikymą ir ugdymą nevalstybinėje švietimo įstaigoje gauti. Pagal Kauno m. aprašo Nr. 2 I skyriaus 3 punkto nuostatas, kompensacija skiriama ir išmokama vienam iš vaiko, nepatekusio į Kauno m. savivaldybės įsteigtas švietimo įstaigas ir lankančio Kauno miesto nevalstybinę švietimo įstaigą, tėvų (globėjų), kurio gyvenamoji vieta ir paties vaiko gyvenamoji vieta yra deklaruota Kauno mieste. Taip pat svarbu pažymėti, kad kompensacijos dydis gali didėti, atsižvelgiant į bendrai gyvenančių asmenų vidutines 3 praėjusių mėnesių pajamas.

3. Kauno r. savivaldybės administracijos direktorius Ričardas Pudžvelis 2015 m. rugsėjo 14 d. rašte Nr. SD-2029 „Dėl mėnesinio mokesčio kompensavimo“ informavo, kad naujų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių plėtra Kauno rajone (2015 m. įsteigta 12 naujų grupių, priimta 220 vaikų) neišsprendė darželių prieinamumo problemos, todėl Kauno r. savivaldybė, įvertinusi 4 Kauno rajono privačių darželių ugdymo grupių vietų skaičių ir ekonominį naudingumą, nusprendė kompensuoti mėnesinio mokesčio dalį privačiuose darželiuose. Kauno r. savivaldybės rašte daroma išvada, kad kompensuojant privačiose įstaigose esančių 9 ugdymo grupių 165 vaikų mėnesinio mokesčio dalį, reikėtų skirti mažiau lėšų nei pastatant ir atidarant naują 9 ugdymo grupių darželį ir jį išlaikant.

Kauno r. savivaldybės rašte informuojama, kad Kauno r. savivaldybės tarybos 2014 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. TS-306 patvirtintas „Mėnesinio mokesčio kompensavimo už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą Kauno rajono privačiose švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, aprašas“ (toliau - Kauno r. aprašas), kurio II skyriaus 4 p. nustatyta, kad savivaldybė švietimo įstaigoms numato galimybę kompensuoti 72,41 eurus tėvų mokamo mėnesinio mokesčio dalį už vaikų išlaikymą. Kompensavimui skirtos lėšos pervedamos švietimo įstaigoms iš Kauno r. savivaldybės biudžeto pagal sudarytas biudžetinių lėšų naudojimo sutartis ir sąmatas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Kauno r. savivaldybėje, pagal esamą reguliavimą 72,41eurų kompensacija (tėvų (globėjų) mokamo mėnesinio mokesčio kiekvienam vaikui) mokama nevalstybinei švietimo įstaigai. Kauno r. aprašas, kaip ir Klaipėdos m. aprašas, nenustato jokių sąlygų ar išimčių mokėti kompensaciją tik tiems vaikams, kurie laukė eilėje vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti, bet jos negavo. 72,41 eurų kompensacija skiriama visiems Kauno rajone gyvenantiems

tėvams (globėjams), nepaisant to, ar jie siekė ugdyti savo vaiką valstybinėje švietimo įstaigoje, ar tikslingai ir planingai siekė savo vaiką ugdyti nevalstybinėje švietimo įstaigoje.

4. Tyrimo metu taip buvo įvertinti Vilniaus universiteto profesoriaus Romo Lazutkos ir Lietuvos socialinių tyrimų centro direktorės Meilutės Taljūnaitės paaiškinimai, gauti atliekant kontrolieriaus iniciatyva 2015 m. liepos 27 d. pradėtą tyrimą (tyrimas jau baigtas) Nr. (15)SI-30 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 17 d. priimtu sprendimu Nr. 1-64 patvirtinto „Mėnesinio mokesčio kompensavimo už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą Vilniaus miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, tvarkos aprašas“ (toliau - Vilniaus m. aprašas) galimo prieštaravimo Lietuvos Respublikos Lygių galimybių įstatymo 5 str. 1 d. 1p.“

5. Pastebėtina, kad Vilniaus m. aprašo II skyriaus 6 punkte įtvirtinta nuostata, pagal kurią Vilniaus miesto savivaldybė kompensuoja 100 (vieną šimtą) eurų tėvų (globėjų) mokamo mėnesinio mokesčio kiekvienam vaikui, kurio vienas iš tėvų (globėjų) sudarė mokymo sutartį su nevalstybine švietimo įstaiga, 2015 m. rugpjūčio 26 d. lygių galimybių kontrolieriaus sprendimu, įtvirtintu pažymoje Nr. (15)SI-30)SP-132, pripažinta prieštaraujančia Lygių galimybių įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str. 1 d. 2 p., pasiūlyta Vilniaus m. savivaldybei pakeisti Vilniaus m. aprašą taip, kad jo nuostatos užtikrintų tinkamą Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto vykdymą.

Atkreiptinas dėmesys, kad Vilniaus miesto savivaldybės taikomas reglamentavimas dėl kompensacijų mokėjimo, t.y. kai kompensacija mokama visų vaikų tėvams, nepaisant to, ar jie turėjo išankstinius lūkesčius ir norus ugdyti savo vaiką išimtinai tik nevalstybinėje švietimo įstaigoje, ar jų vaikas laukė eilėje vietai valstybinėje ugdymo įstaigoje gauti, yra identiškas Klaipėdos miesto bei Kauno rajono savivaldybių teritorijose taikomam kompensacijų mokėjimui.

6. Vilniaus universiteto profesorius Romas Lazutka 2015 m. liepos 30 d. rašte „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės paramos privačių vaikų darželių klientams“ išreiškė savo nuomonę, kad, įsigaliojus patvirtintam Vilniaus m. aprašui, bus toliau didinama socialinė atskirtis tarp tėvų (globėjų). Profesoriaus nuomone, „tai atsitiks dėl to, kad savivaldybės biudžeto lėšomis bus remiamos pasiturinčios šeimos, jau ir be paramos gebančios mokėti ir mokančios už vaikų priežiūrą privačiuose darželiuose“. „Suprantama, kad dėl papildomų išlaidų savivaldybei teks riboti kitas finansuojamas programas, kurių rezultatais naudojasi ir nepasiturinčios šeimos (pvz., bus vangiau remontuojami savivaldybės vaikų darželiai, bus vėliau didinamos jų darbuotojų algos, t.y. nukentės paslaugų, kuriomis naudojasi ir neturtingi gyventojai kokybė ir prieinamumas). Tokio turtingųjų

rėmimo absurdiškumas geriau gali būti suprastas taikant analogiją: jeigu nepakankamai išvystyto viešojo keleivinio transporto tinklo problemą savivaldybė spręstų mokėdama išlaidų degalams kompensaciją tiems, kurie mieste važinėja nuosavais automobiliais“. Dėl aptariamo Vilniaus m. aprašo „jokios naudos neturės vidutinės ir nepasiturinčios šeimos, nes teikiamos kompensacijos dydis toms šeimoms nėra pakankamas, jos ja nepasinaudos, nes vis tiek nebus pajėgios sumokėti likusią vaiko priežiūros kainos dalį. Ir tos šeimos galės tikėtis dar mažesnės kitokio pobūdžio Vilniaus miesto savivaldybės paramos (socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų kompensacijos), nes savivaldybė dalį biudžeto lėšų išleis turtingųjų rėmimui“, - teigia profesorius Romas Lazutka.

7. Lietuvos socialinių tyrimų centro direktorė Meilutės Taljūnaitė 2015 m. liepos 31 d. rašte Nr. 1S-179 „Dėl nuomonės pareiškimo“ (rašto rengėjas prof. dr. B. Gruževskis) informavo Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą, jog „besąlygiškas privačių darželių lankymo finansinių išlaidų kompensavimas yra diskriminuojantis ir didina socialinę atskirtį tarp tėvų (globėjų)“.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Tyrimo metu buvo vertinamos Kauno m. aprašo, Kauno r. aprašo ir Klaipėdos m. aprašo nuostatos, reglamentuojančios atitinkamos savivaldybės patvirtintą kompensacijų mokėjimo tvarką ir sąlygas tėvams (globėjams), kurių vaikas išlaikomas ir ugdomas nevalstybinėje švietimo įstaigoje, dėl galimo prieštaravimo Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktui, įtvirtinančiam valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigą pagal kompetenciją užtikrinti, kad visuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios teisės ir galimybės nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.

Buvo tiriama, ar Kauno m., Kauno r. bei Klaipėdos m. savivaldybės, patvirtindamos atitinkamus aprašus, pagal kuriuos įtvirtinamas atitinkamo dydžio kompensacijos skyrimas tėvams (globėjams), kurių vaikai išlaikomi ir ugdomi nevalstybinėse švietimo įstaigose, nesukuria ir ar negalėtų sukurti pirmenybės ar pranašumo tam tikrai tėvų (globėjų) grupei socialinės padėties pagrindu. Kitaip tariant, ar nesukuria ir ar negalėtų sukurti labiau palankių finansinių sąlygų tai asmenų grupei, kurie savo valia, tikslingai ir sąmoningai, turėdami pakankamai finansinių galimybių, nusprendė savo vaiką ugdyti nevalstybinėje švietimo įstaigoje, net neketinę jo ugdyti valstybinėje švietimo įstaigoje ir todėl nebuvo pateikę atitinkamai savivaldybei prašymo įrašyti jų vaiką į eilę vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti, nei tai asmenų grupei, kurie savo vaikus

buvo įrašę į eilę vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti, tačiau šios vietos negavo ir todėl, neturėdami kitos alternatyvos, yra priversti ugdyti vaiką nevalstybinėje ugdymo įstaigoje (jeigu finansinės galimybės leidžia) ar ieškoti kitų vaiko priežiūros ir ugdymo būdų.

Pažymėtina, kad Kauno r. savivaldybėje bei Klaipėdos m. savivaldybėje yra nustatytas identiškas kompensacijos skyrimas, kurio neįtakoja faktas, ar tėvai ketino vaiką ugdyti tik valstybinėje švietimo įstaigoje ir buvo įrašę jį į eilę vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti, bet negavo, ar tėvai buvo iš anksto nusprendę patikėti vaiko priežiūrą ir ugdymą privačiai švietimo įstaigai. Tiek Kauno r. aprašas, tiek ir Klaipėdos m. aprašas nenustato jokių sąlygų ar išimčių mokėti kompensaciją tik tiems tėvams (globėjams), kurių vaikai, kurie laukė eilėje vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti, bet jos negavo. Pagal Klaipėdos m. aprašo II skyriaus 5 punktą, Klaipėdos m. savivaldybė kompensuoja 100 eurų mokamo mėnesio mokesčio kiekvienam vaikui, kurio tėvai (globėjai) sudarė mokymo sutartį su nevalstybine švietimo įstaiga, o pagal Kauno r. aprašo II skyriaus 4 punktą, Kauno r. savivaldybė kompensuoja 72,41 eurus tėvų mokamo mėnesinio mokesčio dalį už vaikų išlaikymą privačiose švietimo įstaigose, nepaisant to, ar tėvai (globėjai) siekė ugdyti savo vaiką valstybinėje švietimo įstaigoje, ar tikslingai ir planingai siekė vaiką ugdyti nevalstybinėje švietimo įstaigoje.

Tačiau Kauno m. savivaldybėje nustatytas visiškai skirtingas kompensavimo mechanizmas už vaikus lankančius privačias švietimo įstaigas. Pagal Kauno m. aprašo Nr. 2 I skyriaus 3 punkto nuostatas, kompensacija skiriama ir išmokama vienam iš vaiko, nepatekusio į Kauno m. savivaldybės įsteigtas švietimo įstaigas ir lankančio Kauno miesto nevalstybinę švietimo įstaigą, tėvų (globėjų), kurio gyvenamoji vieta ir paties vaiko gyvenamoji vieta yra deklaruota Kauno mieste, o kompensacijos dydis gali didėti nuo 100 eurų iki 175 eurų per mėnesį, atsižvelgiant į bendrai gyvenančių asmenų vidutines 3 praėjusių mėnesių pajamas. Toks kompensavimo mechanizmas socialiniu požiūriu yra jautrus, atspindintis turtinę asmenų padėtį bei jų finansines galimybes.

2. Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 6 straipsnį, Lietuvos švietimo sistemą *inter alia* apima ir neformalus švietimas (ikimokyklinis, priešmokyklinis ir kt.). Pagal Švietimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį ikimokyklinis ugdymas vyksta šeimoje, o tėvų (globėjų) pageidavimu pagal ikimokyklinio ugdymo programą. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo gimimo iki jam pradėdamas teikti priešmokyklinis arba pradinis ugdymas.

Pagal Švietimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalį, priešmokyklinis ugdymas vykdomas pagal vienu metų švietimo ir mokslo ministro patvirtintą priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą.

Priešmokyklinį ugdymą vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas, vadovaudamiesi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, priešmokyklinis ugdymas pradedamas teikti vaikui, kai tais kalendoriniais metais jam sueina 6 metai. Priešmokyklinis ugdymas gali būti teikiamas anksčiau tėvų (globėjų) prašymu, vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintu Vaiko brandumo mokyti pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarkos aprašu, bet ne anksčiau, negu jam sueina 5 metai.

3. Vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 6 punktu, socialinė padėtis apibrėžiama kaip fizinio asmens įgytas išsilavinimas, kvalifikacija ar mokymasis ir studijos mokslo ir studijų sistemai priklausančiose įstaigose, turima nuosavybė, gaunamos pajamos, teisės aktuose nustatytos valstybės paramos poreikis ir (arba) kiti su asmens finansine (ekonomine) padėtimi susiję veiksniai. Šiuo tiriamu atveju tėvų (globėjų) turtinė padėtis, gaunamos pajamos, kiti su finansine (ekonomine) padėtimi susiję veiksniai gali ir galėtų lemti nevienodą dviejų tėvų (globėjų) grupių traktavimą ir didinti jų socialinę atskirtį, t.y. tėvų, turinčių finansines galimybes ugdyti savo vaiką nevalstybinėje švietimo įstaigoje ir tikslingai siekusių vaiko priežiūrą bei ugdymą patikėti nevalstybinei švietimo įstaigai bei tų tėvų, kurių finansinės galimybės neleidžia vaiko ugdyti nevalstybinėje švietimo įstaigoje ir todėl jie įrašė savo vaiką į eilę vietai valstybinėje švietimo įstaigoje gauti ir pagrįstai su tuo siejo savo planus ir lūkesčius, tačiau šios vietos negavo.

4. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. priimtą nutarimą Nr. 615 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“, kuris įsigaliojo nuo 2015 m. liepos 1 d., patvirtinta, kad minimali mėnesinė alga Lietuvoje lygi 325 eurams. Pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktus duomenis 2015 metų II ketvirčio vidutinis darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) yra 553,8 eurai (neto).

Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateikiamus duomenis, vidutinė nedarbo socialinio draudimo išmoka per mėnesį 2015 m. II ketvirtyje yra 178,9 eurai, vidutinė senatvės pensija per mėnesį, turint būtinąjį stažą 2015 m. rugpjūčio mėnesį buvo 256,88 eurai.

5. Atlikus analizę, pastebėtina, kad vaikų ugdymo nevalstybinėse švietimo įstaigose kainos Kauno mieste, Kauno rajone ir Klaipėdos mieste siekia apie 277 eurus per mėnesį. Taigi akivaizdu, kad tik dirbantys asmenys bei asmenys, gaunantys ženkliai didesnę nei minimalų darbo užmokestį bei gerokai didesnę nei vidutinį darbo užmokestį, įgyja finansines galimybes ugdyti bei prižiūrėti vaiką nevalstybinėse švietimo įstaigose, o tokie asmenys priskirtini pasiturinčiųjų asmenų grupei.

6. Taigi šiuo tiriamu atveju tėvų (globėjų) turtinė padėtis, gaunamos pajamos, kiti su finansine (ekonomine) padėtimi susiję veiksniai galėtų lemti mažiau palankų traktavimą mažesnes

pajamas gaunančių tėvų (globėjų), kurie planavo savo vaiką ugdyti valstybinėje švietimo įstaigoje (atitinkama tvarka buvo išreiškę savo valią prižiūrėti bei lavinti vaiką valstybinėje švietimo įstaigoje), didesnes pajamas gaunančių tėvų (globėjų), kurie tikslingai planavo savo vaiką ugdyti tik valstybinėje švietimo įstaigoje, atžvilgiu bei didinti šių dviejų asmenų grupių socialinę atskirtį.

Visiškai akivaizdu, kad tėvų (globėjų) siekis prižiūrėti bei ugdyti vaiką valstybinėje švietimo įstaigoje yra pagrįstas jų finansinėmis galimybėmis bei siekais ir lūkesčiai ženkliai nedidinti šeimos biudžeto išlaidų ir sumokėti tik nedidelę dalį (ši dalis yra ženkliai mažesnė nei vaiko išlaikymo ir ugdymo kaina privačioje ugdymo įstaigoje) vaiko išlaikymo ir ugdymo kainos valstybinėje švietimo įstaigoje.

7. Atkreiptinas dėmesys, kad patvirtintuose Kauno m. aprašuose Nr. 1, Nr. 2, Kauno r. apraše bei Klaipėdos m. apraše vartojama „kompensacijos“ sąvoka. Pagal lingvistinį termino „kompensacija“ aiškinimą, pateikiamą Dabartinės lietuvių kalbos žodyne, kompensacija yra atlyginimas už nuostolius ar už ko nors perleidimą (internetinė prieiga: <http://dz.lki.lt/search/>). Tarptautiniame žodžių žodyne terminas „kompensacija“ apibūdinamas kaip atlyginimas už tai, kas prarasta, perleista (internetinė prieiga: <http://www.zodziai.lt/reiksme&word=Kompensacija&wid=10219>).

8. Tad vertinant 100 eurų (Klaipėdos m. savivaldybėje) ar 72,41 eurų (Kauno r. savivaldybėje) mokamo mėnesinio mokesčio kiekvienam vaikui, kurių tėvai (globėjai) sudarė sutartį su nevalstybine švietimo įstaiga, kompensacijos esmę bei tikslinę paskirtį, galima konstatuoti, kad tokiomis priemonėmis Klaipėdos m. bei Kauno r. savivaldybės siekia atlyginti tam tikras išlaidas, kompensuoti moralinę bei turtinę žalą tiems tėvams (globėjams), kurių vaikai buvo įrašyti į eilę, bet negavo vietos valstybinėje ikimokyklinio bei priešmokyklinio švietimo įstaigoje.

Tačiau sunku paaiškinti, kokią turtinę bei neturtinę žalą patyrė, patiria ar galėtų patirti tie tėvai (globėjai), kurių vaikai apskritai nepretendavo į eilę valstybinėje švietimo įstaigoje, iš anksto tikslingai apsisprendę ugdyti vaiką nevalstybinėje švietimo įstaigoje, tačiau jiems taip pat atitinkama savivaldybė kompensuoja nustatytą 100 eurų (Klaipėdos m. savivaldybėje) ar 72,41 eurų (Kauno r. savivaldybėje) mokamo mėnesinio mokesčio tais atvejais, kai jie sudaro sutartį dėl vaiko ugdymo nevalstybinėje švietimo įstaigoje. Todėl galima konstatuoti, kad šie asmenys galėtų atsidurti palankesnėje finansinėje padėtyje nei tie tėvai (globėjai), kurių vaikai pretendavo į valstybines ikimokyklinio ir priešmokyklinio švietimo įstaigas, tačiau jie negavo vietos ir todėl jie priversti rinktis nevalstybinę švietimo įstaigą arba ieškoti kitų galimų vaikų priežiūros bei ugdymo galimybių (samdomi laisvieji mokytojai ir pan.), kurių apskritai niekas nekompensuoja.

Taip pat akivaizdu, kad finansinės galimybės leidžia tokiems tėvams (globėjams) apmokėti savo vaikų priežiūros ir ugdymo kainą nevalstybinėse švietimo įstaigose, kurios, tikėtina,

yra per didelės tiems tėvams (globėjams), kurie planavo ir tikėjosi savo vaikus ugdyti valstybinėse švietimo įstaigose.

9. Klaipėdos miesto savivaldybės 100 eurų mokama kompensacija bei Kauno rajono savivaldybės 72,41 eurų mokama kompensacija tai tėvų (globėjų) kategorijai, kurie negavo vietos vaiką ugdyti valstybinėje švietimo įstaigoje ir todėl skatinami vaiko ugdymą bei priežiūrą tęsti nevalstybinėje švietimo įstaigoje, nesukurs ir negalėtų sukurti palankesnių finansinių galimybių, nes jų gaunamos pajamos vargu ar suteiktų galimybę ugdyti vaiką nevalstybinėje švietimo įstaigoje, kadangi jų lūkesčiai bei finansinės galimybės buvo siejami su valstybinio ugdymo įstaigomis. Tokiu teisiniu reguliavimu galėtų būti padidinta socialinė atskirtis tarp šios tėvų (globėjų) kategorijos bei tų tėvų (globėjų), kurie iš anksto tikslingai apsisprendė suteikti savo vaikui galimybę augti bei tobulėti nevalstybinėje švietimo įstaigoje.

10. Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija įvardijama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu. Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje netiesioginė diskriminacija apibrėžiama kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

11. Vertinant Klaipėdos m. aprašo II skyriaus 5 punktą bei Kauno r. savivaldybės aprašo II skyriaus 4 p. vienodo asmenų traktavimo požiūriu, konstatuotina, kad šios teisės normos formaliai yra neutralios, tačiau, jas įgyvendinant praktikoje, pasiturintys tėvai (globėjai), finansiškai pajėgūs apmokėti už savo vaikų ugdymą Klaipėdos miesto bei Kauno rajono nevalstybinėse švietimo įstaigose ir neteikę prašymų savo vaikus ugdyti valstybinėse švietimo įstaigose, galėtų atsidurti labiau palankioje padėtyje pagal socialinę padėtį nei tie tėvai (globėjai), kurių vaikai negavo vietos valstybinėje švietimo įstaigoje ir yra priversti ieškoti finansinių galimybių organizuoti savo vaikų ugdymą nevalstybinėse švietimo įstaigose ar ieškoti alternatyvių vaikų ugdymo ir priežiūros galimybių.

12. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis nustato, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti

ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

13. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 13 punkte pažymėta, kad vienas iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda yra žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimas ir gerbimas. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių.

14. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 9 punktu, vienas iš principų, kuriuo vadovaujasi viešojo administravimo subjektas savo veikloje yra lygiateisiškumas. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs, ir negali varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, išsilavinimo, religinių ar politinių pažiūrų, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių.

15. Atkreiptinas dėmesys, kad Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta, jog valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją privalo užtikrinti, kad visuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios teisės ir galimybės nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.

Vadinasi, aptariamam atveju Klaipėdos miesto savivaldybės taryba, 2015 m. balandžio 14 d. sprendimu Nr. T2-53 patvirtindama „Mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą Klaipėdos miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kompensavimo tvarkos aprašą“, bei Kauno rajono savivaldybės taryba, 2014 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. TS-306 patvirtindama „Mėnesinio mokesčio kompensavimo už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą Kauno rajono privačiose švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, aprašą“, privalėjo užtikrinti, kad būtų įtvirtintos asmenų lygios teisės ir galimybės nepaisant socialinės padėties, tačiau šios pareigos tinkamai neįvykdė.

Pažymėtina, kad pagal Lygių galimybių įstatymo 10 straipsnį lygių galimybių pažeidimu laikomas šiame įstatyme nustatytų pareigų nevykdymas ar netinkamas jų vykdymas ir draudimų nesilaikymas.

Vertinant Kauno m. aprašo Nr. 1 nuostatų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas reglamentuojančio „Mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose dalies kompensavimo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų aprašo“, patvirtinto Kauno m. savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. birželio 23 d. įsakymu Nr.

A-2012 „Dėl mėnesinio mokesčio už ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą Kauno miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose dalies kompensavimo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, I skyriaus 3 punkto nuostatas dėl galimo prieštaravimo Lygių galimybių įstatymui, neatitikimų ir prieštaravimų nenustatyta.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 straipsniu, 15 straipsniu bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Kreiptis į Klaipėdos miesto savivaldybės tarybą ir siūlyti pakeisti 2015 m. balandžio 14 d. sprendimu Nr. T2-53 patvirtintą „Mokesčio už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą ir priežiūrą Klaipėdos miesto nevalstybinėse švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kompensavimo tvarkos aprašą“ taip, kad jo nuostatos užtikrintų tinkamą Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto vykdymą.

2. Kreiptis į Kauno rajono savivaldybės tarybą ir siūlyti pakeisti 2014 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. TS-306 patvirtintą „Mėnesinio mokesčio kompensavimo už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą Kauno rajono privačiose švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, aprašą“ taip, kad jo nuostatos užtikrintų tinkamą Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto vykdymą.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Lobačevskytė